بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 55 އަދަދު: 161 ތާރީޚު: 21 ޖުމާދަލްއޫލާ 1448 - 1 ނޮވެންބަރު 2026 އާދިއްތަ

ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2026/17

"އިޓްލޮސްގެ ކޭސް ނަންބަރު 28" ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ޞަރަފުކުރި ގޮތް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް އުފައްދާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހާއްޞަ ކޮމިޝަން

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޮބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުވާނީ legalaffairs@po·gov·mv އަށެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

ޤަރާރު ނަންބަރު 2026/17

"އިޓްލޮސްގެ ކޭސް ނަންބަރު 28" ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން އަމަލުކުރި ގޮތް ތަހުޤީޤުކުރުމަށް އުފެއްދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހާއްސަ ކޮމިޝަން

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤަރާރު

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ مَالِكِ الْمُلْكِ، ذِى الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ؛ وَالصَّلاَة وَالسَّلاَم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، وَآلِهِ وَصَحْبِهِ الْكِرَام.

އަހަރެން، މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބުނެ އަންގަމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖެއާއި މޮރިޝަހާ ދެމެދު އޮތް ކަނޑުގެ ސަރަހައްދާއި ކޮންޓިނެންޓަލް ޝެލްފުގެ އިމްތައް ކަނޑައެޅުމަށް، ރިޕަބްލިކް އޮފް މޮރިޝަސްގެ ފަރާތުން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ކަނޑާބެހޭ މުޢާހަދާ "އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ ލޯ އޮފް ދަ ސީ" (އަންކްލޯސް) ގެ ދަށުން އުފެއްދިފައިވާ "އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރައިބިއުނަލް ފޮރ ދަ ލޯ އޮފް ދަ ސީ" (އިޓްލޮސް) އަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ބެއްލެވި އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ "ކޭސް ނަންބަރު 28" ކަމުގައި،

“Dispute concerning delimitation of the maritime boundary between Mauritius and Maldives in the Indian Ocean (Mauritius/Maldives)” މައްސަލައިގައި،

1. ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވެފައިވާ އދ. ގެ ކަނޑުގެޤާނޫނާބެހޭ މުޢާހަދާ (އަންކްލޮސް) ގެ 57 ވަނަ އާޓިކަލްގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ލިބިގަތް، އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއިން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުގެ ތެރެއިން ޗާގޯސް އާކިޕެލަގޯ ވުރެ ބޭރު ސަރަޙައްދެއް ގެއްލިފައިވުމުންނާއި؛

2. މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސްވެރިކަމަށާއި ކަނޑުގެ މުއްސަނދިކަމާއި އަޑީގައިވާ ބިމުގެ މުއްސަނދިކަމުގެ ފައިދާ ލިބިގަތުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބޭނެ ފުރުޞަތުތަކުގެ ބޮޑު ގެއްލުމަކަށްވާތީ، އިޤްތިޞާދުގައި ނިހާޔަތަށް މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، މައްސަލައިގައި ރާއްޖެއިން ކުރިއަރުވަން ގޮތެއް ހުށަހަޅަން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ހަމަޖެހިފައިވާ ހިނދު، އަދި އެ ހުށަހެޅުންގެ ބައެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަޙައްދުން ބޮޑުބައެއް ގެއްލިގެން ދިޔައި ދިވެހިރާއްޖެއިން މި މައްސަލައިގައި އަމަލުކުރި ގޮތް ކުރުގައި ދެކޮޅުހެދިގެންވާކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވުމުން؛

3. މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް ވެސް އަދި މި މައްސަލައިގެ މައުޟޫއު އާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅި ކުރިއަރުވަން ގޮތުގައިވާ، މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލަ ގެންގުޅި ވަކިގޮތެއް އެންމެހާ ކަންކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން އަމަލުކުރި ގޮތުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ފުރުޞަތުތަކުގެ ބޮޑު ގެއްލުންތަކެއްލިބިފައިވާތީ، މި މައްސަލައިގެ މައުޟޫއާ

ގުޅުންހުރި އެންމެހައި ކަންކަން ޝާމިލުވާ ގޮތުގެ މަތިން، މި ކަމުގައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، [illegible] ފަރާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސީދާގޮތުންނާއި ނުސީދާގޮތުން ޝާމިލުވާ އެންމެހައި މަސްއޫލުވެރިންނާއި، އިޚްތިޔާރާއި ބާރުތައް ލިބިގެންވީ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން ކަންކުރި ގޮތާއި، ނިންމި ނިންމުންތައް ކަންހިނގައިފައިވާ ގޮތުގެ ތަޙުޤީޤުކޮށް އިންސާފުވެރިކަމާއި [illegible] [illegible] [illegible] ހިނދު؛

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) އިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން،

އަހަރެން، މުޙައްމަދު މުއިއްޒު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ، "[illegible] ނަންބަރު 28" ގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން އަމަލުކުރި ގޮތް [illegible] ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ [illegible] ކޮމިޝަނުގެ ނަމުގައި ކޮމިޝަނެއް އުފައްދައި،

މި ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި:

1. އަލްއުސްތާޛު އަޙްމަދު ޝާކިރު (ނ.ދ.ސ.އ) އާއި،
2. އަލްފާޟިލް އަބްދުއްލަޠީފު ޙުސައިން އާއި،
3. ޑރ. އާމިނަތު ސާޖިދާ އާދަމް އާއި،
4. ޑރ. އަބްދުލްމުޙްސިން މުޙައްމަދު އާއި،
5. ޑެޕިއުޓީ ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް (ރިޓް) މުޙައްމަދު ސާދިޤު އާއި،
6. އަލްފާޟިލް އަޙްމަދު އަލީމަނިކު އާއި،
7. އަލްއުސްތާޛާ ފާތިމަތު މިންހާ އިބްރާހީމް

އައްޔަނުކޮށް، އަދި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އަލްއުސްތާޛު އަޙްމަދު ސާލިހީ
މި ކޮމިޝަނުގެ ރައީސްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،

ދިވެހިރާއްޖެއާއި މޮރިޝަސް ދެމެދު ކަނޑުގެ ސަރަހައްދުގައި ކޮންޓިނެންޓަލް ޝެލްފުގެ އިންތިހާ ކަނޑައެޅުމަށް ރިޕަބްލިކް އޮފް މޮރިޝަސްގެ ފަރާތުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ޓްރައިބިއުނަލް ފޯ ދަ ލޯ އޮފް ދަ ސީ (އިޓްލޮސް) އަށް ހުށަހެޅި މި މައްސަލަ، ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް ވެސް އަދި މި މައްސަލައިގެ މަސްއޫލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި [illegible] [illegible] ކަންކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭން އަމަލުކުރި ގޮތުގެ ސަބަބުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ޤާނޫނީ ބޮޑު ގެއްލުންތަކާއި [illegible]، މި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ކަމުގައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، [illegible] ދައުލަތުގެ [illegible] ސިޔާސީ ދާއިރާތަކުންނާއި ނުސީދާގޮތުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ތިބެގެން އަމަލުކުރި ފަރާތްތަކުން ކަންކަން [illegible]، [illegible] [illegible] ކަންހިނގައިދިޔަ ގޮތުގެ ތަޙްޤީޤުކޮށް، އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ކޮމިޝަނާ ހަވާލުކޮށްފީމެވެ.

ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް:

(ހ) "އިޓްލޮސްގެ ކޭސް ނަންބަރު 28" ގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އަދި މި މައްސަލައިގެ މަސްއޫލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި [illegible] [illegible]

ކަންކަމުގައި، ދިވެހި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ލަފާދިން ފަރާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސިޔާސީގޮތުންނާއި، ނުސިޔާސީގޮތުން ސާބިތުވި އެންމެހައި މަސްއޫލުވެރިންނާއި، އިދާރާތަކާއި، ބާރުތައް ލިބިގެންވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތް ބަޔާން ކޮށްދިނުން؛ އަދި

(ނ) "[illegible] ކޭސް ނަންބަރު 28" ގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އަދި މި މައްސަލައިގެ މަސްއޫލު އެހެން ހުރަހެއް ކުރިއަށްދިޔައީ ގޮސްސަބަބުން، މައްސަލައިން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ވަރަށްގިނަ ހުރި އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، ދިވެހި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ލަފާދިން ފަރާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސިޔާސީގޮތުންނާއި، ނުސިޔާސީގޮތުން ސާބިތުވި އެންމެހައި މަސްއޫލުވެރިންނާއި، އިދާރާތަކާއި، ބާރުތައް ލިބިގެންވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމް ޢަމަލީ ބެލުން ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން؛ އަދި

(ރ) "[illegible] ކޭސް ނަންބަރު 28" ގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އަދި މި މައްސަލައިގެ މަސްއޫލު އެހެން ހުރަހެއް ކުރިއަށްދިޔައީ ގޮސްސަބަބުން، މައްސަލައިން ދިވެހިރާއްޖެއިން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ވަރަށްގިނަ ހުރި އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، ދިވެހި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ލަފާދިން ފަރާތްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސިޔާސީގޮތުންނާއި، ނުސިޔާސީގޮތުން ސާބިތުވި އެންމެހައި މަސްއޫލުވެރިންނާއި، އިދާރާތަކާއި، ބާރުތައް ލިބިގެންވާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމްތައް ނަގާ، އެ ކަންކަން ބެލުމާއި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމުގެ އިންސާފު ކަށަވަރުކުރުން؛ އަދި

(ރ) "އިޖްކޮސްގެ ކޭސް ނަންބަރު 28" ގެ މައްސަލައިގައްޔާއި، އެ މައްސަލައިގެ މަޤްޞޫދާ ގުޅުންހުރި ފަރައިގެންވި އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، ތިރީގައިވާ ބަލަހައްޓައި، ރައްކާކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުން؛ އަދި

(ބ) "އިޖްކޮސްގެ ކޭސް ނަންބަރު 28" ގެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމާ ހަމައަށް އަދި މި މައްސަލައިގެ މަޤްޞޫދު އެގޮތުގައި ހުށަހެޅު ކުރިއަށްދިޔަ ގޮތުގައްޔާއި، މައްސަލައަށް ދިވެހިރާއްޖޭއިން ޖަވާބުދާރީވުމުގައި، އަދި މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ފަރައިގެންހުރި އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، ޖިނާއީ ކުށެއްކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައް އޮތްތޯ ކޮމިޝަނަށް ފެނޭ ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުން؛ އަދި

(ޅ) ކޮމިޝަނުގެ މަސައްކަތް ހިނގާ ކަންކަމުގެ އަމަލުކުރުމުގައި ކަންކަން ތަރުތީބުކުރުމާއި، މިފަދަ ކަންކަން ތަރުތީބުކުރުމަށް ކަންކަން ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޝަނަށް ފެނިގެން ކަންކަން ހުށަހެޅުން.

މި ކޮމިޝަނަށް މި ކޮމިޝަނާ ހަވާލުކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކާއި ގުޅޭ ފެތުރުމުގެ ކަންކަމުގައި ޢަމަލުކުރުން ކަނޑައަޅުއްވާ ހަމައެކަނި ފުދިއްޖެހެން ކޮމިޝަނުން ކަނޑައަޅައި، މި ގޮތުގައި ކުރައްވާށެވެ.

وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِين؛

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِين.

މި ޤާނޫނު ލިޔެ ސޮއިކޮށްފައި މިވަނީ، ހިޖުރީ ސަނަތުން ހާހާއި ހަތަރުސަތޭކަ އަށާޅީސްވަނަ އަހަރުގެ ޖުމާދަލްއޫލާމަހުގެ އެކާވީސްވަނަ ދުވަސްކަމުގައިވި، މީލާދީ ސަނަތުން ދެހާސް ސައްބީސްވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރުމަހުގެ އެއްވަނަ ދުވަސްކަމުގައިވި އާދިއްތަދުވަހު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިރަށް މާލޭގައެވެ.

މުޙައްމަދު މުއިއްޒު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ